

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

NYÍREGYHÁZI JÁRÁSI HIVATALA

Ügyiratszám: 139-5/2018	Tárgy: A Szamos-Kraszna közti árvízi tározó üzemeltetésére vonatkozó környezetvédelmi működési engedély
Ügyintéző: Siroki Valéria/Domán Ferenc/ dr. Görög Teodóra	Hiv. szám: - Melléklet: -
Telefon: (42)598-930/220;275;152	

HATÁROZAT

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) az elvégzett teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat alapján

KÖRNYEZETVÉDELMI MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYT

ad a Szamos-Kraszna közti árvízi tározó üzemeltetésére az I. részben megjelölt érdekelt részére,
egyidejűleg

az I. részben megjelölt érdekeltet a III. részbe foglalt intézkedések megtételére kötelezi az alábbiakban részletezettek szerint:

I.

Az érdekelt adatai

Az érdekelt megnevezése: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Címe: 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 19.

KÜJ száma: 100099243

II.

Az engedélyezett tevékenységet jellemző adatok:

Tevékenység megnevezése: a Szamos-Kraszna közti tározó üzemeltetése.

Célja: az árvízi biztonság növelése a lefolyás szabályozásával, árapasztással.

Helye: A Szamos-Kraszna közti tározó a Szamos és a Kraszna folyók között elterülő, töltésekkel lehatárolt síkvidéki terület. A tározót határoló földgátak:

- kelet felől a Szamos bal oldali árvédelmi töltés 15+922-16+609 km közötti szakasza
- nyugatról a Kraszna jobb oldali árvédelmi töltés 7+900-15+742 tkm közötti szakasza (az állékonyság biztosítására résfal került kiépítésre)
- új Északi tározótöltés (10+547 km)
- új Déli tározótöltés (10+460 km).

Az északi töltés nyomvonala a Kraszna jobb parti töltésének 7+900 szelvényétől indul, a Károlyi-erdő déli oldalán Szamosszeg irányába. Keresztezi a Holt-Kraszna ágakat és az Északi-főcsatornát, majd DK-

i irányba fordulva elhalad Szamoskér mellett. A 9+950 tkm szelvénytől a Szamos felé kanyarodik, keresztezi a 4120 sz. közutat a 10+016 tkm szelvényben, majd beköt a Szamos bal parti töltésének 15+922 tkm szelvényébe.

A déli töltés nyomvonala a Szamos 16+609 tkm szelvényéből indul és a használaton kívüli öntözőcsatorna nyomvonalán fut, a 4120 sz. közutat a 0+405 tkm-ben keresztezi. Az öntözőcsatorna nyomvonalát a ~8+700 tkm szelvény környékén hagyja el, itt nyugat felé fordul és a szántók között elhelyezkedő utat követve csatlakozik a Kraszna jobb parti töltésének 15+742 tkm szelvényéhez.

A tározó súlyponti EOV koordinátái: Y =898500; X =299100

A főműtárgy helyének EOV koordinátái: Y=903600; X=299700.

A tározó főbb adatai:

— a vízkivétel helye:	Szamos bp. 16+300 tkm
— MÁSZ (Szamos 20,52 fkm; 2015. előtti MÁSZ):	115,59 mBf
— a tározó maximális tározási vízszintje:	112,65 mBf.
— töltéskorona:	113,65 mBf
— a tározó térfogata:	126 millió m ³
— a tározó területe:	51,1 km ²
— átlagos vízmélység:	2,5 m
— átlagos töltésmagasság:	3,2 m
— az új határoló töltés hossza:	21007 m
— töltés magassága:	113,65 mBf
— töltés magassítás:	17 km
— vízbeeresztő zsilipes műtárgy:	1 db
— vízleeresztő és beeresztő műtárgy: (Kraszna jp. 8+000 tkm)	1 db
— zsilipes vízkormányzó műtárgy:	9 db
— szivattyúállás:	9 db.

A tározó Kocsord, Györtelek, Tunyogmatolcs, Szamoskér, Szamosszeg, Nagydobos, Ópályi, Mátészalka települések külterületét érinti.

A tározót az Északi-főcsatorna szeli ketté és több kisebb csatorna tagolja, amelyek rekonstrukciója elvégzésre került. A töltést keresztező belvízcsatornáknál elzáró műtárgyak épültek szivattyúállással, a tározótérből kivezető csatornakeresztezéseknél pedig zsilipes műtárgyak épültek. Ezzel biztosítva a kívülről érkező belvizek és öntözővíz bevezetését a tározótérbe, valamint a belvizek kivezetését.

A töltések tározó felőli oldalán, a teljes hosszon 80 m széles hullámvédő erdősávot telepítettek.

A működés során alkalmazott környezeti monitoring rendszerhez megtörtént a talajvíz észlelő kutak telepítése és a tározóban lévő víz mennyiségi és minőségi változásainak nyomon követéséhez szükséges észlelőelemek kiépítése.

A vízbeeresztő műtárgy úgy került kialakításra, hogy a tervezett természetvédelmi, ill. tájgazdálkodási vízpótlást lehetővé tegye.

A töltés építéshez szükséges földanyag biztosítása a tározótér belsejében kijelölt anyagnyerő helyekről történt, amelyek kitermelés utáni felületrendezését elvégezték.

A területen élő vadállomány védelmére, az árvízi célú elárasztáskor előforduló vadpusztulás mértékének csökkentése céljából a tározótéren belül 4 db vadmenekítő dombot létesítettek. Ezek:

- 1 sz. domb: a tározó északi részén, a Szamosszeg 0134 hrsz.-ú út mellett,
- 2. sz. domb: a Szalkai-határ-csatornától délkeletre, attól kb. 200 m-re Mátészalka külterületén,
- 3. sz. domb: Szamoskér külterületén a 023/7 hrsz.-ú út mellett,
- 4. sz. domb: a Kér-Tunyogi-csatornától kb. 600 m-re keletre, Tunyogmatolcs külterületén

helyezkednek el.

A tározó töltését (É-i töltés 10+016 tkm, D-i töltés 0+405 tkm) keresztező 4120 sz. Tunyogmatolcs-Szamoskér közötti közút átvezetésének kiépítése, valamint a tározótöltésén az árjárás biztosító rámpák kialakítása a keresztező földutaknál megtörtént. A tározón belüli közlekedés biztosítására a meglévő földutak rekonstrukcióra, ill. új utak kialakításra kerültek. A tározóteret keresztező 120 kV-os távvezeték átépítése a tartóoszlopok kiemelt lemezalpra történő áthelyezésével megtörtént, a Szamoskér-Tunyogmatolcs közötti 22 kV-os vezeték a tározó keresztezésnél a 4120 sz. út mellé került áthelyezésre, a többi 22 kV-os légvezeték pedig a tározón kívülre került áthelyezésre.

A tározó üzemeltetése:

A tározó igénybevételevel kapcsolatos eljárás a tározóra kialakított egyedi és a Tisza-völgy egészére meghatározott üzemeltetési szabályzatokban került rögzítésre. A tározó üzemirányítási és üzemeltetési szabályzata alapján:

- Árvízmentes időszakban a vízbeeresztő és a vízleeresztő műtárgy zárt állapotban van, egyéb létesítmények feladata a gravitációs vízlevezetés biztosítása, a belvizek szabályozott levezetése. Ebben az időszakban ellátandó feladat a távjelző rendszerek működésének biztosítása, szemrevételezéses ellenőrzések, monitoring feladatok, valamint karbantartási, fenntartási, stb. feladatok ellátása.
- A tározó elárasztásra való felkészítését megkezdik, ha az előrejelzések szerint
 - a Szamos csengeri szelvényében a várható vízállás meghaladja a 777 cm-t (MÁSZ), vagy
 - a Tisza vásárosnaményi szelvényében a várható vízállás meghaladja a 986 cm-t, és a Szamos Tunyogmatolcsi szelvényében a várható vízállás meghaladja a 850 cm-t (III.fok).

Árvízvédelmi készültség idején a védekezési művelési terv előírásai szerint hajtják végre a tározó elárasztásra való felkészítéséhez, a védelmi fokozatoknak megfelelően ellátandó feladatokat, a tározó feltöltése, a tározó feltöltött állapota, a tározó leürítése során elvégzendő feladatokat, valamint a tározó leürítése utáni intézkedéseket.

A tározó igénybe vétele szabályzatokban rögzített szigorú rend szerint történik.

- A tározótéren belüli belvízlevezetéssel kapcsolatos feladatok ellátása.
- A kapcsolódó monitoring rendszer üzemeltetése.

A Szamos-Kraszna közti tározó hatása a (rég) Mász-t 1 m-rel meghaladó árhullám érkezése esetén önállóan: a vízbeeresztés szelvényében 77 cm, a Tiszán Vásárosnaménynál 39 cm, amely Tokajnál még 19 cm marad. A tározó hatása a vízkieresztés helye felett a Szamoson az országhatáron túl is érzékelhető, de a Felső-Tiszán, a Szamos torkolata felett még Tivadar térségében is 10-12 cm nagyságú vízszintcsökkenést idézhet elő.

A tevékenység vélelmezett hatásterülete:

Szamoskér nyugati, észak-nyugati településrészén, illetve Tunyogmatolcs nyugati településrészén a mobil szivattyúk ideiglenes használata esetén, a használt szivattyúk típusától, számától függően nem zárható ki - különösen az éjjeli időszakban - a határértéket meghaladó zajszint kialakulása.

A tározó működtetése során a Szamos vízminősége és a vésztározás során bekövetkező vízminőség változás hatása a befogadó Kraszna vízére terhelőnek minősíthető, amely a Tisza öntisztuló képessége miatt rövid időn és rövid folyószakaszon belül már elviselhetővé válhat. A tározó területén belül végzett a mezőgazdasági tevékenységtől függően, a lehetséges szennyező források kizárásával a felszín alatti víz minőségére gyakorolt hatások elviselhetőnek minősíthetők. Elöntés időszakában és utána, a tározó térben és környezetében a talajvízszintek emelkedése várható.

A létesítményre és annak üzemeltetésére vonatkozó részletes információkat a felülvizsgálati dokumentáció tartalmazza.

III.**A tevékenység folytatásához szükséges intézkedések:****1. Általános előírások**

- 1.1. Az engedélyben alapul vett körülmények jelentős megváltozását, illetve tervezett jelentős megváltoztatását, továbbá az üzemeltető változását az Érdekelte köteles a Főosztálynak 15 napon belül bejelenteni.
- 1.2. Árvízi tározás esetén a tározó leürítés megkezdésének és befejezésének az időpontját be kell jelenti a Főosztály részére.

2. Hulladékgazdálkodás

- 2.1. A tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen, ne okozzon környezet-veszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá környezetkímélő ártalmatlanítását.
- 2.2. Az érdekelte - mint hulladékbirtokos - a hulladék kezeléséről a hulladékkezelőnek, hulladék szállítóknak, hulladék gyűjtőnek, hulladék közvetítőnek, hulladék kereskedőnek, hulladék közszolgáltatóknak történő átadás-, ill. a hulladék átvételi helyen, illetve az átvételre kötelezettnek történő átadás útján köteles gondoskodni.
- 2.3. Ha a hulladékbirtokos a hulladékot másnak átadja - a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében történő átadás kivételével -, meg kell győződnie arról, hogy az átvevő az adott hulladék szállítására, közvetítésére, kereskedelmére, illetve kezelésére vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges nyilvántartásba vétele megtörtént.

3. Levegőtisztaság-védelem

- 3.1. Tilos a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezést okoz.

4. Zajvédelem

- 4.1. Tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.
- 4.2. A helyhez kötött zajforrásokat (szivattyúkat) lehetőség szerint úgy kell működtetni, hogy a védendő területen a zaj- és rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek.

5. Talajvédelem

- 5.1. A tározótérben esetlegesen előforduló szennyező forrásokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni, és eltávolításukról a beeresztő műtárgy megnyitása előtt gondoskodni kell.

6. Természet- és tájvédelem

- 6.1. Árvízi tározás esetén a tározó leürítését követően az árasztás és leürítés időpontjának figyelembe vételével meg kell vizsgálni, illetőleg meg kell becsülni az üzemelés védett fajokra, Natura 2000 jelölő fajokra és élőhelyekre kifejtett hatását.
- 6.2. Fel kell mérni az üzemelés nem védett, de vadon élő állatfajokra gyakorolt hatását, meg kell vizsgálni, hogy a vadmentő magaslatok betöltötték-e a funkciójukat. A területéről meg kell kísérelni kihajtani a vadállományt az árasztás megkezdése előtt.
- 6.3. A leürítés befejezése időpontjában fel kell mérni, és térképen kell ábrázolni a lefolyástalan területeken fennmaradó vízállásokat. A tározótérben rekedt halállományt (adult egyedeket és ivadékokat egyaránt) az üzemeltető köteles megóvni, és a Szamos folyóba visszajuttatni.

6.4. Az 6.1.-6.3. pontban foglalt vizsgálatok következtetései alapján intézkedési tervet kell benyújtani a Főosztály részére, amelyben részletesen ki kell dolgozni az üzemelés élővilágra vonatkozó negatív hatásainak mérséklését szolgáló intézkedéseket.

Az intézkedési terv benyújtásának határideje a következő:

- ha az árvízi tározás vegetációs időszakban (márc. 15.-szept.1.) történik a leürítést követő 3 hónapon belül,
- ha a tározás vegetációs időszakon kívül történik a leürítést követő vegetációs időszak végéig.

7. Szakhatósági előírás:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36600/5424-2/2017.ált. számú szakhatósági állásfoglalás alapján:

7.1. A tározó üzemeltetése során be kell tartani a Tisza/7159 vksz.-ú vízjogi üzemeltetési engedélyben foglalt előírásokat.

IV.

A környezetvédelmi működési engedély érvényességének időtartama:

Az engedély a III. részben megadott előírások betartása esetén, jogerőre emelkedésének napjától számított

határozatlan ideig érvényes.

Az eljárás során eljárási költségként az eljárás igazgatási szolgáltatási díja merült fel, melynek megfizetésére az ügyfél köteles. Az eljárás igazgatási szolgáltatási díja 675.000,- Ft, melyet az ügyfél megfizetett.

A határozat - ha ellene jogorvoslati kérelem nem érkezik - a közlés napját követő 15. napon emelkedik jogerőre.

A szakhatósági állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak jelen határozat elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

A határozat ellen a közléstől számított 15 napon belül az Pest Megyei Kormányhivatalhoz címzett, de a Főosztályhoz 3 példányban benyújtott fellebbezésnek van helye.

Az engedélyezési eljárás elleni fellebbezés díjköteles, díja 337.500,- Ft.

Természetes személyek és Civil szervezetek fellebbezése esetén a fellebbezés díjának mértéke: az engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díjának 1%-a, azaz 6.750.- Ft.

A fellebbezési díjat a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Magyar Államkincstárnál vezetett 10044001-00299695-00000000 számú számlájára átutalással kell megfizetni a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg. Az átutalás közlemény rovatában fel kell tüntetni: Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály elnevezést és a határozat ügyszámát is.

A fellebbezés alapján a Főosztály a határozat módosításáról vagy visszavonásáról, illetve a Pest Megyei Kormányhivatalhoz való felterjesztésről dönthet.

INDOKOLÁS

A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) a 39-25/2006. sz. határozatba foglalt környezetvédelmi engedélyt adott a „Szamos-Kraszna közti árvízi (árapasztó) tározó” létesítéséhez és üzemeltetéséhez a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u.19.) részére. Az engedély érvényességi idejét 2011. március 31-ben állapította meg. Az engedély érvényességi idejének lejártakor

teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat alapján megkérték az engedély érvényességi idejének meghosszabbítását. A Felügyelőség 4008-12/2011. sz. határozattal módosította a 39-25/2006. sz. környezetvédelmi engedélyt, és az érvényességi idejét 2016. szeptember 30.-ban határozta meg.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdése szerint az engedély érvényességi idejének lejártakor, amennyiben a környezethasználó a tevékenységet továbbra is folytatni kívánja, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénynek (a továbbiakban: Kvt.) a felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezéseit [Kvt. 73-76. §, 78-80. §] kell alkalmazni.

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 19.) meghatalmazásából az ÖKO Zrt. (1013 Budapest, Attila u. 16.) 2017. 09. 07-én benyújtotta a Főosztályra a Szamos-Kraszna közti árvízi tározó teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatát, és kérte a környezetvédelmi működési engedély kiadását.

A környezetvédelmi felülvizsgálatot az ÖKO Zrt. munkatársai végezték el, akik rendelkeznek szalértői jogosultsággal.

A kérelem elbírálása:

Az eljárás a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (továbbiakban: Díjrendelet) értelmében igazgatási szolgáltatási díjköteles. A díj mértéke a Díjrendelet 2. számú melléklet 12. főszáma (Nomenklatúrába nem besorolt tevékenységek, illetve létesítmények – duzzasztómű vagy víztározó -), és a 14. főszáma (a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdésében foglalt felülvizsgálat) alapján: **675.000,- Ft**, azaz hatszázhetvenötezer forint.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 158. § (1) bekezdése szerint: „Az eljárási költséget a hatóság összegszerűen határozza meg, és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről.”

Az eljárás során a Ket. 153. §-a szerinti költségek közül az igazgatási szolgáltatási díj merült fel, melyet a környezethasználó a Főosztály 8486-1/2017. sz. felhívására megfizetett, egyéb eljárási költség nem merült fel.

A Főosztály a Ket. 29. § (6) bekezdése alapján a nyilvánosság biztosítása érdekében, hivatalában, valamint honlapján az eljárás megindulásáról hirdetményt tett közzé, egyidejűleg 8486-4/2017. sz. iratában megküldte a közleményt a tevékenység telepítési helye szerinti települések, Kocsord Község, Györtelek Község, Tunyogmatolcs Község, Szamoskér Község, Szamoszeg Község, Nagydobos Község, Ópályi Községek és Mátészalka Város Jegyzőinek a közlemény közhírré tétele céljából. Kocsord község kivételével a települések jegyzői jelezték, hogy a közlemény közhírré tétele megtörtént, a lakosság részéről észrevétel nem érkezett. A közzététel időtartama alatt a Főosztályhoz sem érkezett lakossági észrevétel.

A Főosztály a 8486-6/2017. számú ügyiratában a Ket. 29. § (3) bekezdés b) pontja alapján az eljárás megindításáról ismert ügyfélként értesítette a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságát (4024 Debrecen, Sumen u. 2.) és a 8941-6/2017. számú ügyiratában pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályát (3527 Miskolc, Soltész Nagy Kálmán út 5.).

A Főosztály 8486-5/2017. számon belföldi jogsegély iránti megkereséssel fordult a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósághoz, mint a területileg illetékes természeti értékek kezelőjéhez, és a Natura 2000 területek minitoringozásáért felelős szervhez.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 4693-4/2017. számon az alábbi belföldi jogsegélyt adta:

„A terület érinti a Kraszna menti rétek (HUHN20127) különleges természetmegőrzési területet. Az Ópályi 0117/4 c és 0117/5 c hrsz.-ú ingatlanokon 6440- Ártéri mocsárrétek Natura 2000 jelölő élőhely található.”

Az Igazgatóság megadta a Szamos-Kraszna közti árvízi tározó által érintett területről a rendelkezésükre álló biotikai adatokat.

Továbbá az alábbi ügyféli nyilatkozatot tette.

„A tervezett tevékenységgel kapcsolatban természetvédelmi szempontból nem emelünk kifogást, de az ökológiai célú vízpótlás megvalósítását az erre szolgáló csatornákon keresztül támogatjuk és szem előtt tartását fontosnak tartjuk.”

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet 29. § (3) bekezdése, valamint a rendelet 6. sz. melléklete II. táblázatának 3. pontja alapján a Főosztály 8486-9/2017. számú végzésében szakhatóságként a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot kereste meg a hatáskörébe tartozó szakkérdés vizsgálatával kapcsolatban.

A beruházás a 2004. évi LXVII. törvény alapján Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztésének (VTT) részét képezi, ezért a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (5) bekezdése alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság jár el vízügyi szakhatóságként.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 36600/5424-2/2017. ált. számú szakhatósági állásfoglalásában a környezetvédelmi működési engedély megadásához előírással hozzájárult. Előírásait, feltételeit jelen határozat rendelkező részének 7. pontja tartalmazza, indoklása az alábbi:

„A 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (3) bekezdése és a 6. sz. melléklet II/3. pontja alapján a fenti tevékenység **környezetvédelmi működési engedélyezési** hatósági eljárásban a vízügyi szakhatósági hatáskörben vizsgálandó szakkérdés annak elbírálása, hogy a tevékenység vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése biztosított-e, vízbázis védőterületére, védőidomára, a felszíni és felszín alatti vizek minősége védelmére jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e, továbbá annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol.

A szakhatósági megkeresés mellékleteként megküldött iratok alapján a fent hivatkozott szakkérdés tekintetében az alábbiakat állapítottam meg:

A Szamos-Kraszna közti árvízszint-csökkentő tározó a „Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése” program része, amely a Tisza-völgy árvízvédelmi rendszerének fejlesztési terveibe illeszkedik. A vizsgált tevékenység végeredményben az árvízszintek magasságának csökkentését szolgálja, töltésekkel körülhatárolt, szabályozható töltő és ürítő műtárgyakkal rendelkező felső-tiszai tározó segítségével. Átvitt értelemben a tározó működtetését tekinthetjük vízigénybevételnek. Árvíz esetén a tározóba maximálisan 126 millió m³ víz engedhető ki.

A tározó működése során nem történik friss víz beszerzése, sem ivóvíz, sem technológiai vízigény nem merül fel. A tározó működtetése során nem kell számolni szennyvízkeletkezéssel és kezeléssel.

A tározó feltöltése, illetve a hosszabb ideig tartó víztartás a környező árvízmentesített területeken a talajvízszint emelkedését okozhatja. A változások nyomán követésére a meglévő vízrajzi törzsállomások és a tározóval egy időben létesített új észlelő kutak szolgálnak.

A rendelkezésekre álló iratok érdemi vizsgálatát követően a fenti jogszabályi hivatkozásokat figyelembe véve a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

A döntést megalapozó jogszabályhelyek:

- 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről.
- 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a pari sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.
- 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről.

- 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelméről.

Jelen szakhatósági állásfoglalást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 44. §-a (1), (3) és (6) bekezdése alapján adtam.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló fellebbezés lehetőségét a Ket. 44. § (9) bekezdése zárja ki.

A Hatóság szakhatósági hatáskörét a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése, és a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (3) bekezdése és a 6. sz. melléklet II/3. pontja, illetékességét a 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és 2. mellékletének 10. pontja állapítja meg.”

A Ket. 63. § (1) a) pontja, és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 74. § (2)c.) és 80. § alapján a Főosztály a 8486-7/2017. számú végzésében 2017. november 24.-ére közmeghallgatás tartását rendelte el a Főosztály 4400 Nyíregyháza, Kölcsey u. 12-14. alatti épület I. emeleti tárgyaló termébe, amelyre meghívta az eljárásba bevont szakhatóságot, az érintett települések jegyzőit, a kérelmezőt, továbbá értesítette a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályát.

A Főosztály a Nyíregyháza, Kölcsey u. 12-14. szám alatti hivatalában, valamint honlapján hirdetményt tett közzé a közmeghallgatásra vonatkozóan, valamint a közmeghallgatásra vonatkozó adatokat közhírré tételre a 8486-8/2017. számú iratában megküldte az érintett Kocsord, Győrtelek, Tunyogmatolcs, Szamoskér, Szamosszeg, Nagydobos, Ópályi és Mátészalka települések jegyzőinek.

A közmeghallgatás megtartása megghiúsult, mert az ÖKO Zrt. munkatársain kívül ügyfelek nem jelentek meg.

A Főosztály döntését a kérelemben foglaltak, a szakhatóság állásfoglalása, valamint a rendelkezésre álló adatok, információk alapján a következők szerint hozta meg:

A Szamos-Kraszna közti árvízszint-csökkentő tározó a „Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése” program része, amely a Tisza-völgy árvízvédelmi rendszerének fejlesztési terveibe illeszkedik.

A fejlesztés létesítményeinek műszaki átadására 2014. november 07-én került sor. A létesítmények elkészültek, árcsökkentő tározás még nem volt. A tározó feltöltése alkalmasszerűen valósul meg. A tározó 2-3 nap alatt feltölthető, a tartózkodási idő 2-3 hét, a leürítés további 2-3 hetet vesz igénybe.

A tározás hatásai várhatóan alkalomról-alkalomra eltérőek lehetnek, tapasztalat hiányában (a tiszaroffi tapasztalatok kivételével) az üzemeltetés környezeti hatásai feltételezéseken, becsléseken alapuló előrejelzések. Két feltöltés között akár több tíz év is eltelhet, ezért a létesítmény üzemeltetése állandó környezeti terhelést nem okoz.

Tározáson kívüli időszakban az üzemeltetés a műtárgyak ellenőrzését, karbantartását jelenti, amely környezeti hatásai elhanyagolhatóak.

Levegőtisztaság védelem:

A tározó működtetése során időszakos légszennyezés a belvizek beemelését végző mobil, diesel üzemű szivattyúk működéséből származhat. Az átemelő szivattyúk üzemeltetése immissziós határérték túllépést nem okoz, a hatás semleges.

Mivel a tározó üzemeltetése nem jár jelentős légszennyező anyag kibocsátással, ezért az engedélyben a kibocsátás csökkentésére vonatkozó előírást a Főosztály nem tett.

Hulladékgazdálkodás:

A tározó működtetése során hulladékképződéssel járó technológiákat nem alkalmaznak. A töltések és a műtárgyak fenntartása során keletkezik minimális mennyiségű hulladék, gyűjtésükre a helyszínen gyűjtőhely nem létesült, a keletkezést követően a területről elszállításra kerülnek engedéllyel rendelkező kezelő részére.

A töltések mentén kialakított véderdők kezelése során erdőgazdálkodási hulladékok keletkeznek, amelyek hasznosítását a kezelő erdőszet biztosítja.

A rendelkező rész hulladékgazdálkodásra vonatkozó előírásait a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 4. §, 31. § (1), (2), (5) bekezdései alapján tettem.

Zajvédelem:

A tározó üzemeltetése során a töltések évenkénti karbantartása lényeges zajkibocsátást nem okoz.

Környezeti zajterhelés-növekedést a tározó üzemeltetésénél a dízelmotoros belvív átemelő szivattyúk működése miatt keletkező zaj okozhat, de az is csak nagyon ritka - 20-30 évben egyszer, néhány hétig tartó - elöntési helyzetek esetében.

Szamoskér nyugati, észak-nyugati településrészén, illetve Tunyogmatolcs nyugati településrészén a mobil szivattyúk ideiglenes használata esetén, a használt szivattyúk típusától, számától függően nem zárható ki - különösen az éjjeli időszakban - a határértéket meghaladó zajszint kialakulása.

A zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. § (3) bekezdése szerint az üzemi létesítmény zajkibocsátását a rendszeresen (évente legalább tizenkét alkalommal) előforduló legnagyobb környezeti zajkibocsátású üzemelési állapot alapján kell értékelni.

Mivel az esetlegesen határértéket meghaladó működési állapot egy évben nem fogja meghaladni a tizenkét alkalmat, ezért zajkibocsátási határérték megállapítása nem szükséges.

Talaj:

A tározó megépítése szántó területek csökkenését jelentette, kedvező változást jelent azonban a jobb belvízelvezetés, a területek megközelítése érdekében kialakított ill. felújított földutak használata. Árvízben kívüli időszakban a tározó területén szántóföldi gazdálkodás folyik, árvízi tározás esetén a teljes terület víz alá kerülhet, és a földek hasznosítási lehetősége megszűnik. Ekkor az elöntés időpontjától, időtartamától, a beengedett víz mennyiségétől, minőségétől stb. függően termelési kárral kell számolni, amely megtérítése kártalanítási eljárás útján történik.

Az árvízes időszakok hosszát és gyakoriságát figyelembe véve a tanulmány megállapítja, hogy az elárasztás elviselhető kedvezőtlen hatásokkal jár a talajokra és azok használatára. A talaj minőségének változását a Szamos vízének minősége befolyásolja.

Víz:

A benyújtott dokumentáció az üzemeltetés felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatásával kapcsolatosan az alábbi megállapításokat teszi:

- Nem történik friss víz beszerzése, sem ivóvíz, sem technológiai vízigény nem merül fel, szennyvíz nem keletkezik.
- Az érintett települések szennyvízhálózata kiépült, vagy folyamatban van a megvalósítás, a szükséges vízrendezési munkákat elvégezték.
- A tározó működtetése során a Szamos vízminősége és a véstározás során bekövetkező vízminőség változás hatása a befogadó Kraszna vízére terhelőnek minősíthető, amely a Tisza öntisztuló képessége miatt rövid időn és rövid folyószakaszon belül már elviselhetővé válhat.
- A térségben tájgazdálkodásra jelenleg nincs igény.
- A tározó területén belül végzett a mezőgazdasági tevékenységtől függően, a lehetséges szennyező források kizárásával a felszín alatti víz minőségére gyakorolt hatások elviselhetőnek minősíthetők. Elöntés időszakában és utána, a tározó térben és környezetében a talajvízszintek emelkedése várható.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 36600/5424-2/2017. ált. számú szakhatósági állásfoglalásában a határozat rendelkező részében szereplő előírással hozzájárult a létesítmény üzemeltetéséhez.

Természet- és tájvédelem:

A tározó területén országos jelentőségű védett terület nem található. A terület érinti a Kraszna menti rétek (HUHN20127) különleges természetmegőrzési területet. Az Ópályi 0117/4 c és 0117/5 c hrsz.-ú ingatlanokon 6440- Ártéri mocsárrétek Natura 2000 jelölő élőhely található.

A tározó megépítése óta üzemelésre nem került sor, ezért annak hatásairól információk nem állnak rendelkezésre. A dokumentációban foglalt Tiszaroffi tározó, mint referenciaterület üzemelésének tapasztalatai számos, az élővilágot érintő szempontból negatívak, azonban nem törvényszerű, hogy a referenciaterület üzemeltetési problémái a Szamos-Kraszna közti víztározó esetében is bekövetkeznek, valamint előfordulhatnak a referenciaterületen nem jelentkező, váratlan hatások is. A tározó árasztásának hatásai továbbá jelentősen függenek attól, hogy az évnél mely időszakában történik a víz tározótérbe vezetése, mennyi ideig tart az árasztás és az elöntés. A fentiek miatt az üzemelést követően szükséges felmérni az élővilágra gyakorolt hatásokat, az elöntés időpontjával, sebességével, tartamával való ok-okozati összefüggéseket, és a vizsgálatok eredményei alapján kell kidolgozni a negatív hatások mérséklésére szolgáló intézkedéseket.

A Tiszaroffi tározó tapasztalatai alapján az árasztással a vadállomány szinte teljes bizonyossággal veszélybe kerül. Az árasztás miatt –az évszaktól, időjárástól stb. függően- a Szamos folyó adott szakasza halállományának jelentős része szaporodási, táplálkozási céllal vagy a víz erős áramlása miatt a tározótérbe kerül. A leeresztés legnagyobb valószínűséggel lefolyástalan, vízállásos területrészeket is hagy maga után, amelyben a Szamosból kikerült halak, illetve ivadékaik elpusztulnak. Ez, amellett, hogy a Szamos folyó halállományát nem gyarapítja, a bevezetési ponttal érintett folyószakasz jelenlegi halállományra is jelentős negatív hatást gyakorolhat a szaporodóképes egyedek nagymértékű pusztulása miatt, beleértve számos védett és/vagy Natura 2000 közösségi jelentőségű halfaj egyedeit.

Az előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (Tvt) törvény alábbi bekezdései alapján tettem:

5. § (1) Minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.

(2) A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

(3) A természet védelméhez fűződő érdekeket a nemzetgazdasági tervezés, szabályozás, továbbá a gazdasági, terület- és településfejlesztési, illetőleg rendezési döntések, valamint a hatósági intézkedések során figyelembe kell venni.

7. § (1) bekezdése alapján, mely szerint a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájra jellemző természeti rendszereknek az egyedi tájértékeknek a megóvását.

8.§ (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

A felülvizsgálati dokumentáció, valamint a rendelkezésre álló egyéb információk alapján a Főosztály megállapította, hogy a rendelkező részben foglalt előírások betartásával a Szamos-Kraszna közti árvízi tározó üzemeltetése, tekintettel az üzemeltetés céljára, levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, a földtani közeg védelme, valamint hulladékgazdálkodási szempontból nem kifogásolható, megfelel a vonatkozó jogszabályokban foglalt követelményeknek.

Az eljárásban résztvevő szakhatóság vízvédelmi és vízgazdálkodási hatáskörében eljárva a felülvizsgálat tárgyát képező tevékenység folytatását előírása betartása mellett nem kifogásolta.

A Főosztály megállapította továbbá, hogy az árvízi tározás a tározó területének élővilágára feltételezhetően kedvezőtlen hatást is gyakorolhat, azonban ennek mértéke lényegesen kedvezőbb, mintha a tározó nem épült volna meg és egy esetleges árvíz során lényegesen nagyobb területek kerülhetnének vízborítás alá, így nagyobb területen élő növény- és állatfajok állományai károsodhatnak.

Árcsökkenő tározásra még nem került sor, tapasztalat hiányában az üzemeltetés környezeti hatásai feltételezéseken, becsléseken alapulnak. Az árvízi tározás lehetséges következményeinek megismerése érdekében a határozat 6. pontjában a Főosztály előírta a tározó leürítését követően a tározás élővilágra gyakorolt hatásának a felmérését, vizsgálatát, valamint az ezeken alapuló, az üzemelés élővilágra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklését szolgáló intézkedési terv készítését. Az üzemelést követő vizsgálatok eredményei, illetve a benyújtandó intézkedési terv alapján a Főosztály a környezetvédelmi működési engedélyt szükség szerint módosíthatja.

A létesítmény üzemeltetése állandó környezeti terhelést nem jelent, a fentiek figyelembe vételével a Főosztály a létesítmény üzemeltetésére környezetvédelmi működési engedélyt adott a rendelkező részben előírt feltételek betartása mellett.

A döntést a Ket. 80. § (3) bekezdése alapján, hirdetményi úton közlöm az érintett nyilvánossággal. Az így közölt döntést a hirdetmény kifüggesztését követő 15. napon tekintem közöltnek és az innen számított 15 napon belül biztosítok jogorvoslati lehetőséget a 2004. évi CXL tv. 78. § (10) bekezdése szerint. Postai úton közölt határozat esetén a fellebbezési határidőt a határozat kézhezvételét követő naptól kell számítani.

Határozatomat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. LIII. törvény 79. § (1) bek. b) pontja alapján, a 81. § (1) bek. szerinti tartalommal adtam ki, tekintettel a Ket. 71. § (1) és a 72. § (1) bekezdésére.

A szakhatóság megkeresésére *a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 29. § (3) bekezdése alapján került sor.

A Főosztály a Kormányrendelet 9. § (1) d) pontja, (2) bekezdésében, valamint a 13. § (1) bek. c.) pontjában és (2) bekezdésében biztosított hatáskörben, a 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet 8/A. § (1) bekezdésében meghatározott illetékességben járt el.

Az eljárás és a fellebbezés díja a Díjrendelet 2. § (1)(5)(6)(7) bekezdései és 2. sz. melléklet 12. és 14. főszáma alapján került meghatározásra. Az eljárási költség viseléséről a Ket. 158. § -a alapján döntöttem.

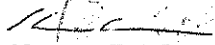
A határozat elleni jogorvoslat lehetőségét és az arra nyitva álló határidőt a Ket. 98. (1) és 99. § (1) bekezdése alapján biztosítottam.

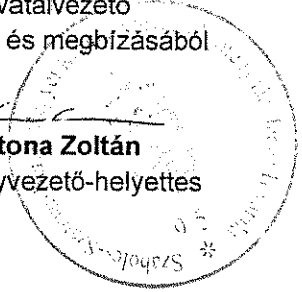
A határozatot az illetékes Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (4) bekezdése alapján megküldöm.

A határozatot az Érdekelte által kibocsátott meghatalmazás alapján az ÖKO Zrt. (1013 Budapest, Attila út 16. I/2.) útján közlöm az Érdekelttel.

Nyíregyháza 2018. január 16.

Dr. Galambos Ildikó
hivatalvezető
nevében és megbízásából

Katona Zoltán
főosztályvezető-helyettes

Értesülnek:Jogerő előtt:*Postai úton-tértivevénnyel*

1. ÖKO Zrt. (1013 Budapest, Attila út 16. I/2.) 01.16.2^c
 2. Irattár
- Hivatali Kapun keresztül - elektronikus térítvevénnyel*
3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, 5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4.
 4. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 4400 Nyíregyháza, Erdősor 5.
 5. Kocsord Község Jegyzője 4751 Kocsord Szent István u. 13.
 6. Győrtelek Község Jegyzője 4752 Győrtelek, Kossuth u. 47.
 7. Tunyogmatolcs Község Jegyzője 4731 Tunyogmatolcs, Rákóczi u. 103.
 8. Szamoskér Község Jegyzője 4721 Szamoskér, Kossuth u. 173.
 9. Szamosszeg Község Jegyzője 4824 Szamosszeg, Bercsényi u. 6.
 10. Nagydobos Község Jegyzője 4823 Nagydobos, Fő u. 129.
 11. Ópályi Község Jegyzője 4821 Ópályi, Szent II. János Pál tér 6.
 12. Mátészalka Város Jegyzője 4700 Mátészalka, Hősök tere 9.
 13. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság Debrecen, Sumen u. 2.

Jogerő után:

14. ÖKO Zrt. (1013 Budapest, Attila út 16. I/2.)

A határozatot hirdetményi úton közlöm az érintett nyilvánossággal.

